

nærme Communen kunne foretrække Læreren; den maatte da i det Mindste være beredt paa, om det forlangtes, at kunne sige, af hvilken Grund den ikke havde fulgt Communens Indstilling. Jeg kan derfor ikke see Andet, end at der, da den qvindelige Underviisning i det Hele taget er at faae til en billigere Priis end den mandlige, er stor Rimelighed for, at man, efterat den her foreslaaede Lov er udkommen, vil helde til at foretrække den billigere qvindelige Underviisning for den kostbarere mandlige Underviisning, og derved troer jeg, man har gjort et Skridt henimod, at Underviisningen af Undenlærerne forringes.

Den høitagtede Minister har anseet det for sin Skyldighed at indfri det Løfte, det Tilsagn, som en af hans Formænd har givet dengang, da Examen for Lærereinder blev indført. Hvor man saaledes erkjender Noget for at være Pligt, der behøver man ikke at spørge sig for, om hvad man skal gjøre, da det jo i Pligten er tydeligt nok givet; medens Ministeriet ellers, naar der er Noget, der skal afgjøres, vedkommende Skolevæsenet, pleier at give Skoledirectionerne, undertiden ogsaa Distrikopperne, Anledning til at udtale sig derom, er det derfor, saavidt mig bekjendt, ikke skeet ved denne Leilighed, og det behøvedes jo efter Omstændighederne heller ikke. Efter den Stilling, hvori jeg staaer, er jeg ikke pligtig til at indfri et saadant Løfte, der muligt kan være givet af en eller anden Minister. Jeg er i saa Henseende fri, og jeg har derfor kunnet benytte mig af denne Frihed til at raadsføre mig med Andre, med Skoledirectionerne i det Stift, hvori jeg er ansat, det vil da sige, med det Medlem af disse Skoledirectioner, der har den meste Indflydelse paa Afgjørelsen af Skolesager, som i det Mindste har den bedste Leilighed til at blive bekjendt med Skolevæsenets Tilstand og dets Fornødenheder, nemlig Provsterne. Strax efterat Lovforslaget var blevet forelagt, og det havde staaet at læse i de offentlige Blade, indledede jeg en Drevveppling om det med samtlige Provster i mit Stift. De Breve, som jeg har modtaget fra dem, ere saaledes af et ældre Datum end de Forhandlinger om Lovforslaget, der have fundet Sted her i Rigsdagen; de

ere derhos private Breve og have derfor ikke overalt den Form, som man ellers pleier at give officielle Meddelelser. Jeg haaber, at den ærede Formand ikke vil have Noget imod, at jeg korteligt fremsfører nogle af de Momenter, som Provsterne have fundet Anledning til at berøre, forsaavidt der kan være Spørgsmaal om, hvorvidt dette Lovforslag ønskes bragt til Anvendelse paa Landet. En Provst yttrede saaledes: „Det forekommer mig, at den hele Lov egentligt vil være overflødig, da den Udgang, som den vil aabne Lærereinder til Ansættelse ved offentlige Skoler, allerede nu staaer dem aaben“; . . . Det er meget sjældent, at der har fundet saadan Ansættelse af Lærereinder Sted paa Landet. Paa Landet vidste denne Provst saagodt som intet andet Sted, hvor Saadant var skeet, end Syderup i Sjælland, i Volland-Falsters Stift troede han slet ikke, at det havde været Tilfældet paa Landet, men kun i Nykjøbing Borgerskole. Han yttrede fremdeles: „Det synes mig rigtigst, at Sagen ogsaa fremdeles ordnes ad administrativt Veie for hver enkelt Ansættelse; Ministeriet vil ikke være bundet af denne Lov, hvis den holdes tilbage; det vil da have friere Hænder, medens Skolebestyrelserne ellers maae søie sig efter Lovens Bogstav og dens And.“ . . . „Ved at en Lærereinde ansættes paa Landet, vil Fordelen af at have 4 Classer tabes;“ — ogsaa dette har jeg tidligere berørt —. En anden Provst skrev: „Jeg troer, at der, navnlig i de større Kjøbstæder, kan føles Trang til Lærereinders Ansættelse. Hvad de mindre Kjøbstæder angaaer, troer jeg derimod, at man er bedst tjent med, at Sagen forbliver in statu quo.“ . . . „Jeg maa være enig i, at Lærereinder, selv om de ere examinerede, ikke bør undervise i denne Gjenstand (nemlig Religion).“ . . . „I Landskystolerne kan jeg ikke see, at der er nogen skjellig Grund til, at Lærereinder skulle ansættes istedetfor Lærere; der er allermindst for Tiden nogen Trang dertil.“ Der er Overflødighed af Lærere og Ansøgninger om Embeder. Da en Undenlærersplads for nyligt var ledig ved en Skole paa Volland, indkom der 26 Ansøgninger om Pladsen. . . . „Religionsunderviisningen bør ikke betroes Lærereinder i øverste Klasse og helst slet ikke.“